



בקייטנה, פרק שנים-עשר

יאנוש קורצ'אק, "בקייטנה", הוצאת יסוד, עמ' 76-80
מפולנית : אריה בוכנר

מדוע חיים, שאיננו נוהגים מנוח לאיש, חי בדידות ולא יגרם עול למרדכי צ'רנצקי?

- האם חיים הוא ידידות?

- כן – מאשר צ'רנצקי בנית ראש.

- ואיננו מתכתש אתה?

- לא – מכחיש מרדכי במהירות.

למרדכי צ'רנצקי עינים גדולות, שחרות, אשר תמיד הן משתוממות ותמיד עצובות.

פעם שחקו הנערים באפר (בשדה), וקוקיה קראה מעץ ארץ.

- קו-קו – קוראת הקוקיה בחרשה.

- קו-קו – חוזר צ'רנצקי, מקשיב ומחכה עד שהצפור תענה.

זמן רב שוחחו בדיבוריהם, הקוקיה והנער. הקוקיה החלה וברחה, ומרדכי

משתומם שאין עונים לו ואינו רוצה להאמין שדבר עם קוקיה.

באשר הנערים רואים סנאי, הם מסתכלים בו בדרך שונות: יש האורבים לו, כדי לגשת ולהתקרב בחשאי ולתפס אותו לפתע פתאום, כי שמועה מתהלקת שלפני שנים היה נער בקייטנה, אשר תפס סנאי חי והביאו למטבח. אחרים צוחקים מרב ענג, שבעל חיים קטן ואדמוני קופץ בזריות כזאת מענף לענף; אדם נדאי היה נופל ושובר את הראש.

צ'רנצקי אינו צוחק, פוקח את עיניו לרוחה ומשתומם, שהסנאי יודע את אשר איש לא נצליח לעשות...

הנערים משחקים במשחק "שני מקלות" (דודס). צ'רנצקי נעצר ועמד מהצד, מסתכל ומשתומם שאפשר לחבט במקל בזריות כזאת במקל שני ולהעיפו לגבה כזה.

אבל הוא עצמו לא ניסה לשחק בשני המקלות.

וכך הוא מסתכל בשקיעת החמה, כאלו מחשבה חשובה מעסיקה אותו – ומשום כך רק אז יתעורר מההוריו, באשר יראה משהו יפה ביותר...

פרפר עובר ביעף מפרח לפרח. צ'רנצקי הולך אחריו צעד אחרי צעד, לא כדי לתפסו, הוא רק משתומם ששני פתיתי שלג בורחים מפניו כאלו הם חיים. ואולי באמת הם חיים?

- האם פרפרים מכרחים להיות לבנים – שאל את חיים וספר לו את הספור הבא:

פעם קרע נער בבית-הספר דף נייר לחתיכות קטנטנות והשליך אותן מבעד לחלון.



יגאזא קורצאק
اسرائيل تقرا كورتشاك

כאַשׂר הנִּירוֹת נִפְּלוּ וַיִּרְדּוּ לָאֵט לָאֵט, הִגִּיעוּ הַתְּלַמִּידִים בְּרִיצָה אֶל הַחֲלוֹן.

הָיוּ שְׂאֵמְרוּ כִּי זֶה שֶׁלֵּג, וְאַחֲרֵים – שְׂפָרָפְרִים עֲפִים.

עוֹבְדֵת הַנִּקְיוֹן בָּאָה בְּתֵלוּנָה, שֶׁלְכָלְכוּ אֶת הַחֹצֵר. לְמוֹרָה נוֹדַע מִי הַשְּׁלִיף: אֶת
הַנִּירוֹת מִבְּעַד לַחֲלוֹן וְהוּא הִכָּה אֶת הַנֶּעֶר בְּקִנָּה עַץ שֶׁל מְקַטֶּרֶת. הַנֶּעֶר הִתְלַפַּח בְּבִכִּי.
לְצִרְנָקִי נוֹדַע אִזּוֹ, שֶׁיִּשְׁנָם בְּעוֹלָם פְּרָפְרִים. וְכַעַת רוֹאָה הוּא אוֹתָם כָּאֵן בְּקִיטָנָה בְּמוֹ
עֵינָיו...

הַנֶּעֶרִים לָעָגוּ לְמַרְדְּכִי עַל שְׂאֵינֵנוּ יוֹדַע לְקַפֵּץ בְּחֻבֵּל, וְכַאֲשֶׁר מִשְׁחָקִים בְּתוֹפְסֵת – הוּא
בוֹרַח בְּכַבְדוֹת. אֶת הַפְּדוּר אֵף פָּעַם לֹא יִתְפֹּס – וְקָרְאוּ לוֹ בְּשֵׁם מִצִּיק.

נֶאֱמַר לַנֶּעֲרִים שֶׁיִּשְׁנָם אֲנָשִׁים טוֹבִים וְרָעִים, חֲכָמִים וְטֹפְשִׁים; וּמִצִּיק – הוּא שֵׁם שֶׁל
אֲפָרִי כָּפֹר, כְּלוּמָר שֶׁל אֲנָשִׁים עֲנִיִּים – אֲבָל כָּלֵל לֹא מִצְחִיק. וְהַמְדַּבְּרִים בְּזִלְזוּל עַל
מִצִּיק דּוֹמִים לְאֵלֶּה שֶׁמִּתְיַחֲסִים בְּלִגְלוּג לְשֵׁם "מִשָּׁה". אֲבָל רַק הַמְּבַגְרִים וְהַנְּבוֹנִים
מִבֵּין הַנֶּעֲרִים הִבִּינוּ אֶת אֲשֶׁר הַסִּבִּיר לָהֶם הַמְדִּירִי.

רַק כַּאֲשֶׁר הוֹדִיעַ חַיִּים בְּחִגִּיגוֹת:

- מִי שֶׁיִּתְגַּרָּה בְּצִרְנָקִי, אֲתֵן לוֹ בְּשָׁנִים – הוֹדוּ הַכֹּל שְׁעָם שְׁנֵי הַיָּדִידִים סִכְנָה
לְהִתְעַסֵּק.

מִדּוּעַ חַיִּים, אֲחַד הַשׁוֹבְבִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, כֶּרֶת בְּרִית עִם הַשִּׁקֵּט בְּיוֹתֵר מִכָּל נֶעֱרִי
הַקִּיטָנָה, צִרְנָקִי?